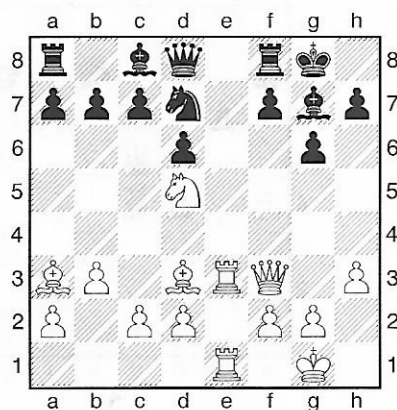
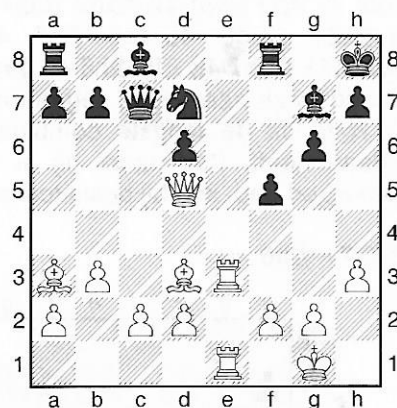
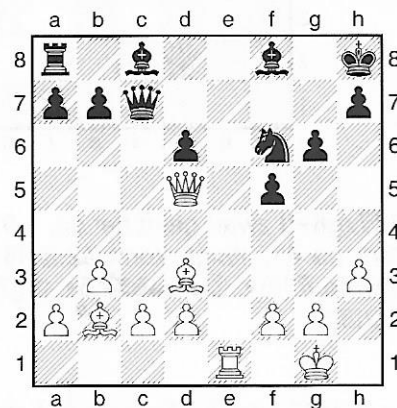

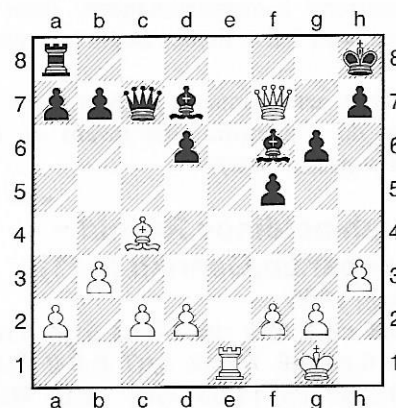
16...f5? [16...d5 17.♖xe5! ♗xe5 (17...dxe5 18.♗e7 ♗d7 19.♗f6+ ♗xf6 20.♗xf6) 18.♖xe5! dxe5 19.♗e7 ♗g4 20.hxg4 ♗b8 21.♗f6+ ♗g7 22.♗h5+ gxh5 23.♗f6+ ♗g8 24.♗g5+ ♗h8 25.♗f6#] 17.♗xc7!! ♗xc7 18.♗d5+ ♗h8

19.♖e8! [19.♗xd6? ♗b6 20.♗c5 ♗xc5 21.♗xc5 ♗g8 22.♖e8 ♗d7] 19...♗f6 20.♖xf8+ ♗xf8 21.♗b2!

21...♗g7 [21...♗g7 22.♗c4; 21...♗g7 22.♗d4! ♗e4 (22...♗e7 23.♗e3 ♗f8 24.♗g5 ♗e7 25.♖xe7) 23.f3 d5 24.fxe4 fxe4 (24...dxe4 25.♗d8!) 25.♗f2!!] 22.♗c4! ♗d7 23.♗xf6 [23.♗f7 ♖f8 24.♖e8 ♗xe8 25.♗xc7] 23...♗xf6 24.♗f7

24...♗d8 [24...♗g5 25.g3! ♖c8 26.h4 ♗c6 27.♖e8+ ♖xe8 28.♗xc7 ♖e1+ 29.♗f1 ♗xd2 30.♗xd6 ♗h6 31.♗d4+ ♗g7 32.♗d2 ♖e7 33.♗g2] 25.♖e8+!! 1-0

Nu mocht hij meedoen aan de finale van het Soviet-kampioenschap. Dit evenement werd de springplank tot het wereldkampioenschap voor Michail Tal, die hier kampioen werd. Nezh werd "slechts" 13de (van de 22) maar hij versloeg zowel Tal als Spassky!

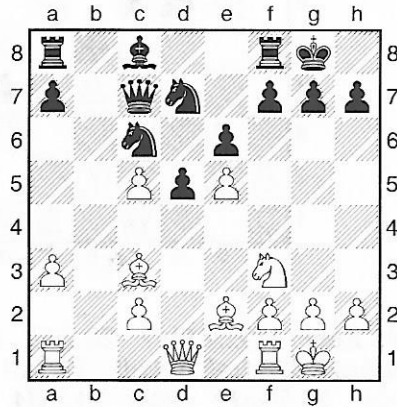
Rashid Nezhmetdinov, fier op zijn medailles

Tal stond op dat moment aan de leiding met 4,5 uit 5 en had al veel moois laten zien, o.a. overwinningen op Bronstein en Taimanov. Maar hij had ook van de aanvalsstijl van Nezhmetdinov gehoord, en besloot toen om geen Siciliaans te spelen zoals gewoonlijk, maar zich met het Frans te verdedigen, iets waar hij totaal niet mee bekend was...

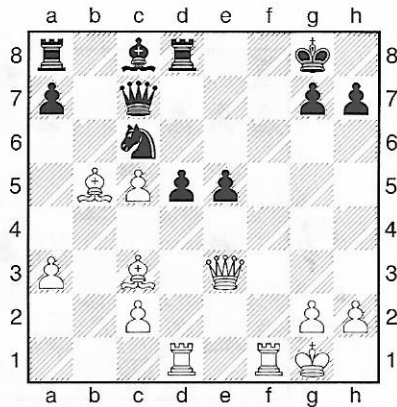
Nezhmetdinov, Rashid – Tal, Mikhail

[C17] 24th USSR ch Moskva, 1957

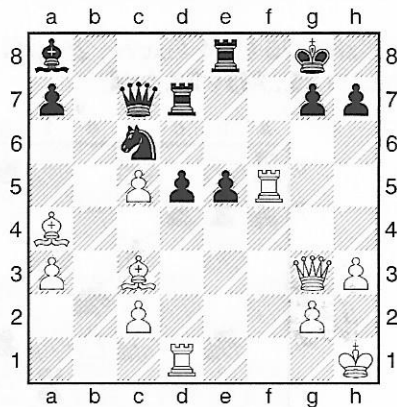
1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 ♘b4 4.e5 c5 5.♙d2 ♗e7
6.a3 ♙xc3 7.♙xc3 b6 8.b4 ♖c7 9.♗f3 ♗d7
10.♙e2 ♗c6 11.0-0 0-0 12.bxc5 bxc5 13.dxc5

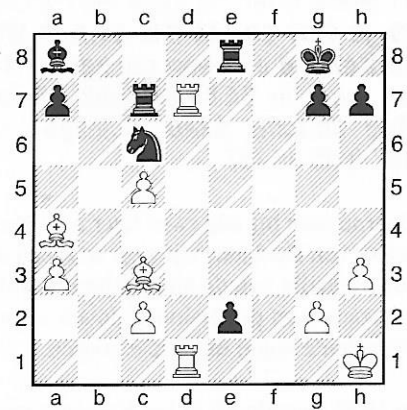
13...♗xc5?! [13...♗xc5 14.♙d3 ♗e4!] 14.♗xe5
♗xe5 15.♖d4 f6 16.f4 ♗c6? [16...♗d7 17.♙g4
♗xc5 18.f5 ♗e4!] 17.♖e3 ♗d8 18.♖ad1 e5?!
19.fxe5 fxe5 20.♙b5

20...♙b7 [20...d4 21.♖e4! ♙b7 22.♙c4+ ♖h8
23.♖f7 ♗d7 24.♖df1 ♖xf7 25.♖xf7 ♗e7 26.♖g4
♖g8 27.♙b4!] 21.♖g3 ♗d7 22.♖f2! [22.♙xc6?!
♖xc6 23.♖xe5 ♖xc5+] 22...♖e8 23.h3 ♙a8
24.♙a4 ♙b7 25.♖h1 ♙a8 26.♖f5

26...e4 [26...d4 27.♙b3+ ♖h8 28.♖df1 ♖d8 29.♖f7
♖xf7 30.♖xf7] 27.♖xc7 ♖xc7 28.♖fxd5 e3 29.♖d7
e2

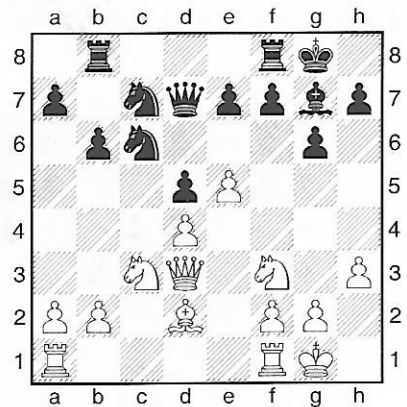

30.♙b3+ ♖e6 31.♙xe6+ ♖f8 32.♙xg7+ 1-0

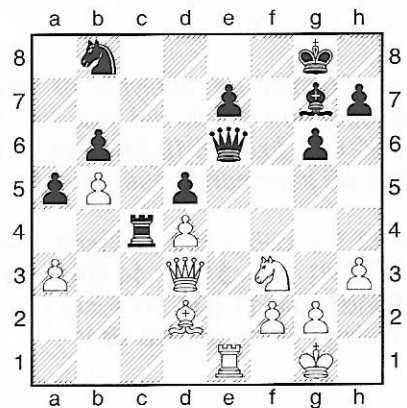
Nezhmetdinov, Rashid – Spassky, Boris

[B31] 24th USSR ch Moskva, 1957

1.e4 c5 2.♗f3 ♗c6 3.♙b5 g6 4.0-0 ♙g7 5.c3 ♗f6
6.♖e2 0-0 7.e5 ♗e8 [7...♗d5 8.♖c4 ♗c7 9.♙xc6
dxc6 10.♖xc5 ♖d3!] 8.d4 ♗c7 9.♙a4 [9.♙xc6
bxc6 10.dxc5 ♙a6 11.c4 d5 12.cxd6 exd6 13.♖d1
♖e8 14.♙e3 d5!] 9...cxd4 10.cxd4 d5 11.h3 ♖b8
12.♙c2 b6 13.♙d2 ♙a6 14.♙d3 ♙xd3 15.♖xd3
♖d7 16.♗c3

16...♗b4?! [16...f6] 17.♖e2 ♖bc8 [17...f6] 18.a3
♗c6 19.b4 ♗e6 20.♖d3 f6 [20...♗exd4 21.♗xd4
♗xe5 22.♖b5! ♖xb5 23.♗dxb5 ♗c4 24.♗xd5
♗xd2 25.♗xe7+ ♖h8 26.♗xc8 ♗xf1 27.♖xf1 ♖xc8
28.♗xa7 ♖a8 29.♗b5 ♙b2 30.♖b1] 21.exf6
♙xf6?! 22.♗e2 ♙g7 23.♖ac1 a5 24.b5 ♗b8
25.♖xc8 ♖xc8 26.♗f4 ♖c4 27.♗xe6 ♖xe6 28.♖e1

28...♖d6 [28...♖d7?! 29.♙f4 ♜c8 30.♗e2 ♙f6 31.♗e6+ ♗xe6 32.♞xe6 ♘d7 33.♞c6 ♞e8 34.♞c7] 29.g3 ♘d7 30.♙f4 ♗f6 31.♙g5 ♗f8 32.♞xe7 ♘f6 33.♗e2! h6 en zwart gaf het op: 1-0 Hij had geen zin meer in 34.♗e6+ ♘h8 35.♙xf6 [Of 35.♘e5 ♗g8 36.♙xf6 ♗xe6 37.♘xg6+ ♘h7 38.♞xg7#] 35...♙xf6 36.♞f7

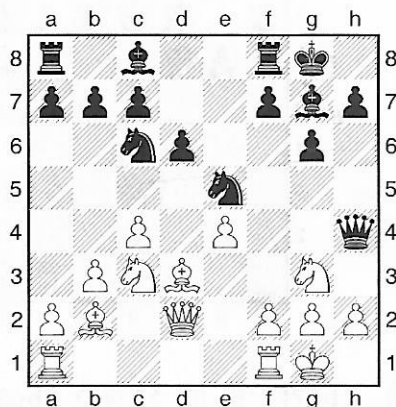
Daarna won hij nog twee keer achtereenvolgend het kampioenschap van Rusland, vijf keer in totaal dus. Hij kreeg een medaille van de autoriteiten, heel belangrijk daar in het sociale en professionele leven want het betekent een vrijgeleide tegen materiele zorgen.

In 1958 speelde hij in het Russisch kampioenschap zijn "onsterfelijke partij" tegen wereldkampioenkandidaat Lev Polugajevski, met zwart nog wel. Deze partij deed de ronde over de hele wereld. Als u geen zin hebt om alle partijen na te spelen, zet dan toch maar voor deze de stukken op het bord!

Polugaevsky, Lev – Nezhmetdinov, Rashid [A53]

18th Russian ch Sochi, 1958

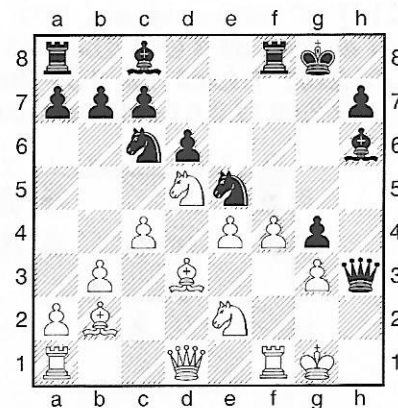
1.d4 ♘f6 2.c4 d6 3.♘c3 e5 4.e4 exd4 5.♗xd4 ♘c6 6.♗d2 g6 7.b3 ♙g7 8.♙b2 0-0 9.♙d3 ♘g4 10.♘ge2 ♗h4!? 11.♘g3 ♘ge5 [11...♘ce5 12.♙c2 ♙h6 13.f4!; 11...♙d4 12.♘d1 ♙xb2 13.♗xb2 ♘ce5 14.♙c2 ♘xh2 15.♘e3 ♗f6] 12.0-0

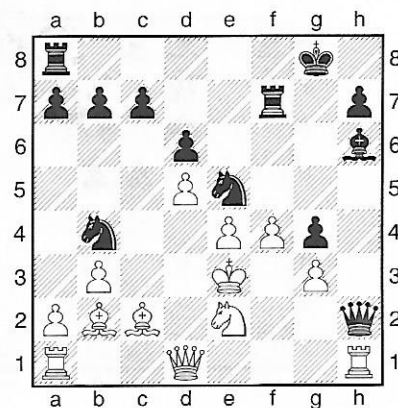
12...f5! [Nezh: op eerste gezicht lijkt 12...♘g4 genoeg. Zwart kan een pion winnen na 13.h3 ♘xf2 14.♘xf2 ♙d4+ 15.♘f3 ♘e5+ Maar ik vertrouwde 14.♗xf2 ♙d4 niet, want wit kan de dame voor twee stukken offeren met 15.♗xd4!! ♘xd4 16.♘d5!]

Later deden de analytici er nog een schepje bovenop en bleek het dat na 16...c5! 17.♘e2 ♘xe2+ 18.♙xe2 f5 19.♞f4 ♗d8 20.exf5 ♙xf5 21.g4 ♗g5 wit geen compensatie heeft voor de dame.

13.f3 [13.exf5 ♘xd3 14.♗xd3 ♙xf5 15.♘xf5 ♞xf5 16.♞ae1] 13...♙h6! 14.♗d1 f4 15.♘ge2 g5 16.♘d5 g4 17.g3! [17.♘xc7? g3 18.h3 ♙xh3!] 17...fxg3 18.hxg3 ♗h3 19.f4

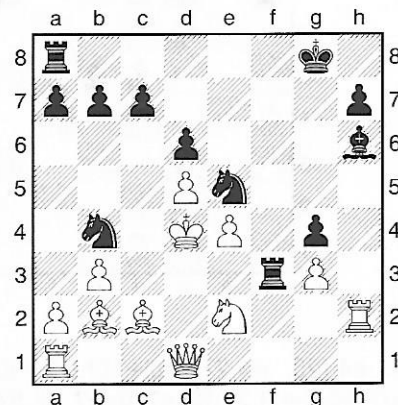
19...♙e6! [19...♘f3+? 20.♘f2 ♗h2+ 21.♘e3] 20.♙c2? [20.fxe5? ♙xd5; 20.♙c1 ♙xd5 21.cxd5 ♘d4; 20.♘xc7? ♞xf4! 21.♞xf4 ♙xf4 22.♘xf4 ♗xg3+ 23.♘g2 ♞f8; 20.♙xe5 ♘xe5! 21.♘xc7 ♞xf4!; 20.♙b1!? ♙xd5 21.♗xd5+ ♞f7 22.♘f2 ♙g7 23.♙c3 ♘f3 24.♙xg7 ♘xg7] 20...♞f7 21.♘f2 ♗h2+ 22.♘e3 ♙xd5 23.cxd5 [23.♗xd5 ♘b4 24.♗d2 ♞xf4! 25.gxf4 ♙xf4+ 26.♘xf4 ♘xc2+] 23...♘b4 24.♞h1

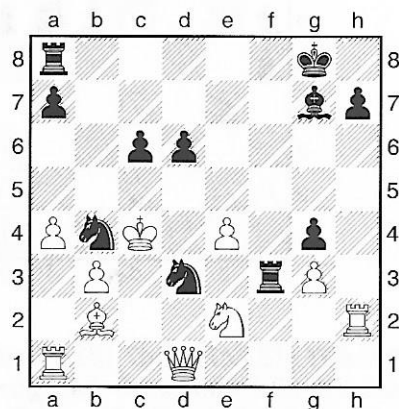
24...♞xf4!!

Polugaevski: na lang nadenken begreep ik dat alle hoop verloren is en dat ik een partij ging verliezen die de hele wereld zou rondgaan...

25.♞xh2 [25.♘xf4 ♘xc2+; 25.gxf4 ♙xf4+ 26.♘xf4 ♘xc2+] 25...♞f3+ 26.♘d4

26...♗g7!! Een prachtige stille zet! 27.a4 [27.♖g1 ♜ed3+ 28.♙c4 ♜xb2+ 29.♙xb4 ♜c3+ 30.♙a3 b5! 31.♙d4 ♜xd4 32.♜xf3 ♜c3 33.b4 ♜c4+ 34.♙b3 ♜xa1 35.♜g5 ♜e5] 27...c5+ 28.dxc6 bxc6 29.♜d3 ♜exd3+ 30.♙c4

30...d5+! 31.exd5 cxd5+ 32.♙b5 ♜b8+ 33.♙a5 ♜c6+ 0-1

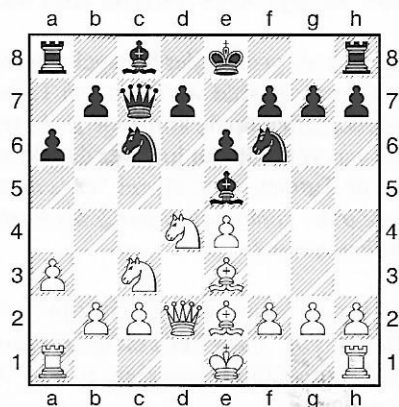
Nezh vond zelf dat deze partij de mooiste was die hij ooit gespeeld heeft.

In 1959 kregen we nog tweemaal een partij tussen Nezhmetdinov en Tal te zien. De eerste verloor Nezh op lullige wijze terwijl hij de hele partij beter stond. Tal was de eerste om dit toe te geven: "Ik heb in totaal vier maal tegen Nezhmetdinov gespeeld, en met een 3-1 nederlaag ben ik nog goed weggekomen, want het had eigenlijk 4-0 moeten zijn!" Nezh blunderde ongelooflijk in een simpel en gelijkstaand pionnen-eindspel! Het commentaar is van Alexander Khalifman uit Mikhail Tal Games I:

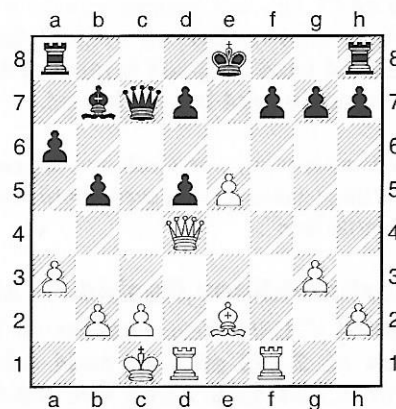
Nezhmetdinov, Rashid – Tal, Mikhail

[B49] 26th USSR ch Tbilisi, 1959

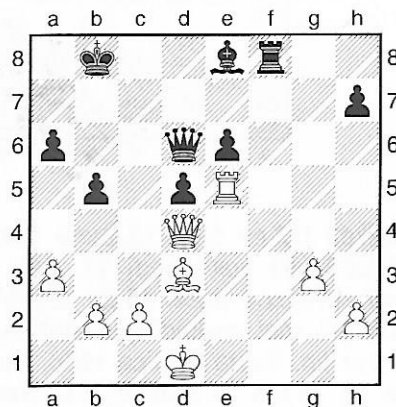
1.e4 c5 2.♖f3 e6 3.d4 cxd4 4.♜xd4 a6 5.♜c3 ♜c7 6.a3 ♜c6 7.♜e3 ♜f6 8.♜e2 ♜d6?! 9.♙d2 [9.♜db5? axb5 10.♜xb5 ♙a5+ 11.♜d2 ♜b4! -+] 9...♜e5

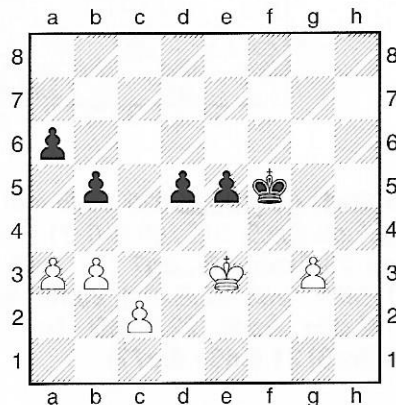
10.f4! met initiatief ♜xd4 11.♜xd4 ♜xd4 12.♙xf4 ♙xc2 13.g3 ♙c7 14.e5 ♜d5 [14...♜g8? 15.♜e4! ♙xc2 16.0-0 +- f5 17.exf6 ♜xf6 18.♜xf6+ gxf6 19.♙xf6 ♙c5+ 20.♙h1 ♜f8 21.♜h5+!] 15.♜xd5 exd5 16.0-0-0 b5 [16...0-0? 17.♙xd5 ♜e8 18.♜hf1 ♜e7 19.♙xf7!] 17.♜hf1! ♜b7

18.e6! dxe6 [18...0-0 19.♙xf7 ♜xf7 20.exf7+ ♜xf7 21.♜d3!? ♜g8 22.♙h4] 19.♙xg7 ♜f8 20.♜h5 0-0-0 21.♜de1!? [21.♜xf7 ♜b8 22.♜f6 e5! 23.♙xh7 ♜h8 is onduidelijk] 21...♜b8 22.♙xf7 ♜xf7 23.♙xf7 ♜c8 [23...♙xf7? 24.♜xf7 ♜c8 25.♜e2 ♜f8 26.♜xe6 ♜e8 27.♜g4!] 24.♜d2!? ♙a5+ 25.♜d1 ♙c7 26.♜f6 ♙d6 27.♙d4 ♜f8 28.♜e5 wit staat iets beter ♜d7 29.♜e2 ♜e8 30.♜d3

30...♜b7!? [30...♜g6 31.♜xg6 hxc6 en wit staat iets beter] 31.♜g5!? [31.♜xh7?! ♜h8 32.♜xe6 ♙xe6 33.♙xh8 ♜h5+ 34.♜d2 ♙e2+ 35.♜c3 ♙c4+ 36.♜d2 ♙e2+] 31...♜f7 32.♙e5 ♙xe5 [32...♜c6 33.♙xd6+ ♜xd6 34.♜g8 ♜e7 35.♜h8 ♜g6 36.♜xg6 hxc6 37.♜g8] 33.♜xe5 ♜e7 34.♜d2 ♜c6 35.♜e3 ♜d6 36.♜d4 ♜g6! 37.♜xg6 [37.b4!? ♜xd3 38.cxd3!?] 37...hxc6 38.♜g5 e5+ 39.♜e3 ♜g7 40.h4 ♜e6 41.h5 ♜f6 42.♜xg6+ ♜xg6 43.hxc6 ♜xg6 44.b3 ♜f5

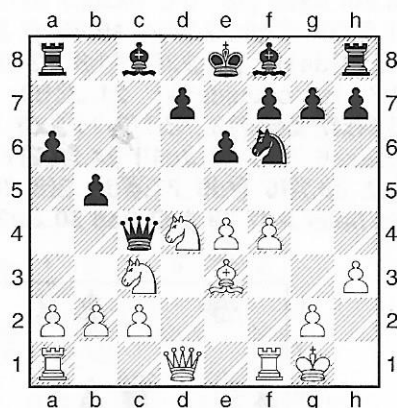
45.c4?? Oh, wat jammer van zo'n prachtige partij!
 [45.c3 ♖g4 46.♗f2 e4 47.♗e3 ♗xg3 48.c4 dxc4
 49.bxc4 bxc4 50.♗xe4 is remise] **45...dxc4 0-1**
 want na 46.bxc4 bxc4 is het uit.

De tweede partij won Nezh overtuigend met een
 prachtige aanval op het eerste bord in de
 "Spartakiade":

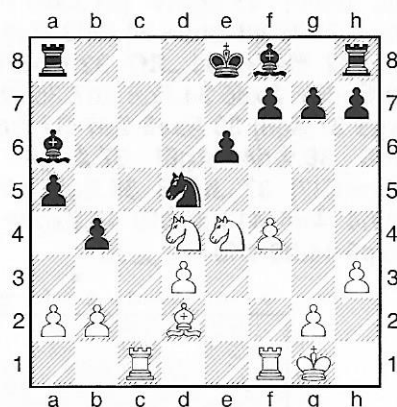
Nezhmetdinov, Rashid – Tal, Mikhail

[B48] 6th USSR Team ch Moskva, 1959

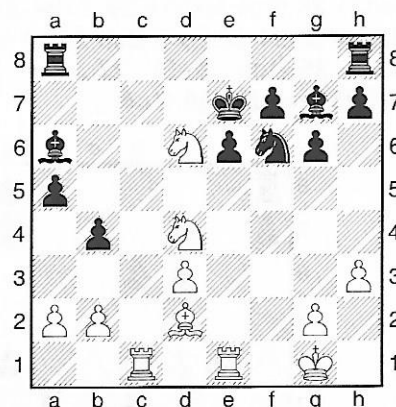
1.e4 c5 2.♖f3 e6 3.d4 cxd4 4.♗xd4 a6 5.♗c3
 ♖c7 6.♗d3 ♗c6 7.♗e3 ♗f6 8.0-0 ♗e5 9.h3 b5
 10.f4 ♗c4 11.♗xc4 ♖xc4

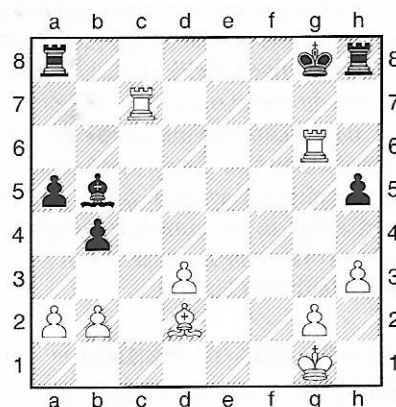
12.♖d3 [12.e5 ♗d5 13.♗xd5 ♖xd5 14.♖e2 ♗b7
 15.♗b3 lijkt ook goed] **12...d5! 13.exd5** [13.e5
 ♗d7 14.♖xc4 dxc4 15.f5! ♗xe5! 16.fxe6 ♗xe6
 17.♖ae1 met onduidelijke stelling was Fischer -
 Petrosian, Santa Monica 1966. Die partij eindigde
 na 40 zetten in remise] **13...♖xd3 14.cxd3 b4**
15.♗e4 ♗xd5 16.♗d2 a5?! [16...f5! 17.♗g5 ♗c5
18.♗gf3] 17.♖ac1 ♗a6

18.♖fe1! g6 [18...♗xd3? 19.f5 met aanval] **19.f5?!**
 [19.♗c5 ♗xc5 20.♖xc5 0-0 21.♗c6 ♗xd3 22.♗e5
 ♗a6 23.♖xa5] **19...♗g7** [19...gxf5 20.♗xf5! exf5?
 21.♗f6+ ♗d8 22.♖e8#] **20.f6! ♗xf6** [20...♗xf6?
 21.♗xf6+ ♗xf6 22.♗xe6! fxe6 23.♖xe6+ ♗f7
 24.♖cc6] **21.♗d6+ ♗e7?!**

22.♗xf7! [22.♖c7+ ♗d7 (22...♗xd6 23.♗f4+ ♗d5
 24.♗b3) 23.♗b5 ♗xb5 24.♗g5+ ♗f6 25.♗xf6+
 ♗xf6 26.♗xb5 ♖hd8] **22...♗xf7 23.♖c7+ ♗g8**
24.♗xe6 ♗e8 25.♖d7 ♗f6? [25...♗b5 26.♖d5 ♗c6
 27.♖c5 ♗d7 28.♗xg7 ♗xg7 29.♖e7 ♗e8 30.♗h6
 ♗f7 31.♖cc7 ♗f5 32.♖xf7 ♗xh6 33.♖fd7] **26.♖f1!**
♗g7 [26...♗b5 27.♖xf6 ♗xf6 28.♖g7#] **27.♖xf6**
♗xe6 28.♖xe6 ♗b5 29.♖c7 met beslissend
 voordeel **h5 30.♖xg6+**

30...♗f8 31.♗h6+ ♗e8 32.♖e6+ ♗d8 33.♖c5 ♗d7
34.♖b6 ♗xd3 35.♗f4 ♖hf8 36.♖d6+ ♗e7 37.♖c7+
♗e8 38.♗g5 ♖f1+ 39.♗h2 ♗b1 40.♖h6 1-0

Tal wist als geen ander het spel van Nezhmetdinov te
 waarderen: Rashid werd een van Tal's trainers als
 voorbereiding op de komende strijd tegen Botvinnik.
 Die was zelf ook vol lof over de tactische capaciteiten
 van de Tartaar, want hij zei "*er is niemand in de*
wereld die combinaties ziet zoals Rashid
Nezhmetdinov!"

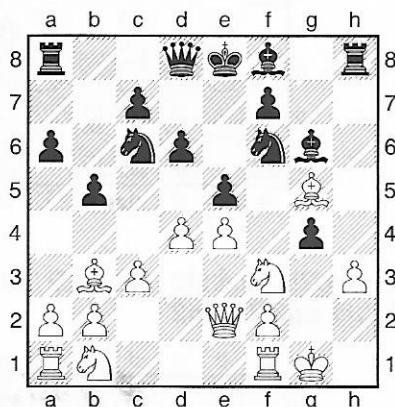
Het is ook frappant dat Tal in zijn boek "*Attack with*
Mikhail Tal" maar liefst en tiental partijfragmenten
 van Nezhmetdinov laat zien, zo van "zó moet je
 aanvallen!"

Na wat magere jaren deed Nezh mee aan zijn tweede
 internationale toernooi: het Tschigorin Memorial in
 Rostov aan de Don (1961). De buitenlanders, onbekend
 met Nezh's hyperagressieve stijl, werden van het bord
 geveegd met prachtige offers en scherpe aanvallen. Een
 gedeelde 2de plaats was zijn beloning.

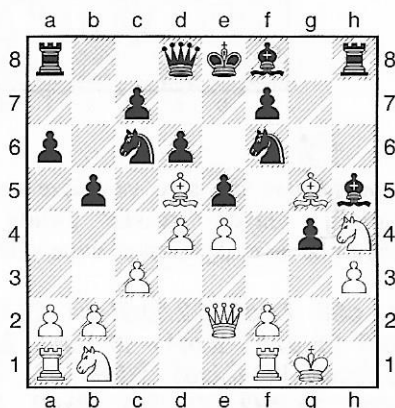
Ciric, Dragoljub – Nezhmetdinov, Rashid [C72]

Rostov na Don, 1961

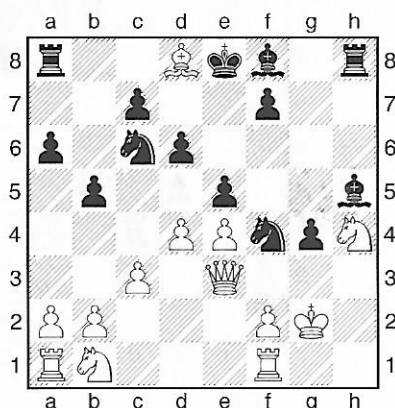
1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 a6 4.♙a4 d6 5.0-0 ♙g4
6.h3 ♙h5 7.c3 ♘f6 8.♖e2 g5?! [beter was
gewoon 8...♙e7] 9.g4 b5 10.♙b3 ♙g6 11.d4 h5!
12.♙xg5 hxg4

13.♘h4 [13.♙d5 0 13...♘xd5! 14.♙xd8 ♘f4
15.♖e3 ♘xh3+ 16.♘h1 ♙xe4! 17.♙f6 ♖h6
18.♘bd2 ♙xf3+ 19.♘xf3 gxf3 20.♘h2 ♘f4+
21.♘g3 ♙xf6; 13.hxg4! ♙e7 14.♙xf6 ♙xf6 15.dxe5
dxe5 16.♙d1 ♖c8 17.♘h2] 13...♙h5 14.♙d5

14...♘xd5!? [Een moedig en spectaculair
dameoffer, niet echt nodig want 14...♘d7 15.a4!
♖g8 16.♙xc6+ ♘xc6 17.axb5+ ♘d7 (17...axb5?
18.d5+ ♘b6 19.♖xa8 ♖xa8 20.♖e3+ ♘b7
21.♙xf6) 18.♖e3 gxh3 is ook sterk] 15.♙xd8 ♘f4
16.♖e3 ♘xh3+ 17.♘g2 ♘f4+

18.♖xf4? [18.♘g1 ♘h3+ (18...♙h6 19.♙f6!)
19.♘h1 ♙xd8 20.a4 ♘f4 21.♘g1 ♙h6 22.♖e1 g3
23.f3 g2 24.♘xg2 ♖g8 25.♖f2 ♙xf3 26.♖xf3 ♘xg2
27.♖f2 ♙e3; 18.♘g3! ♙xd8 19.♖h1! ♙h6 20.♘f5
♙g5 21.a4] 18...exf4 19.♙g5 ♙e7 20.♙xe7 ♘xe7
21.♘d2 ♘d7 22.♖h1 f6 23.b3 ♙f7 24.d5 ♖h6
25.♖h2 ♖ah8 26.♖ah1 ♘xd5! 27.exd5 ♙xd5+
28.f3 g3 0-1

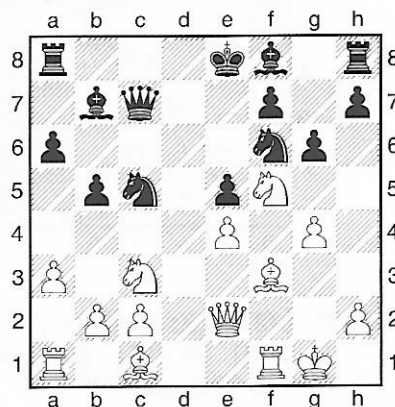
Datzelfde jaar, in Bakoe wint Nezh opnieuw van Tal!
Deze partij kreeg de schoonheidsprijs.

Jaren later vroeg een verslaggever aan Tal "en wat was
de mooiste dag van uw leven?" Waarop Tal een
onverwacht antwoord klaar had, i.p.v. het obligate
"toen ik wereldkampioen werd": "dat was de dag dat
ik in Bakoe van Nezhmetdinov verloor!"
Dit was Tal ten voeten uit: de schoonheid in het spel
ging voor hem voor alles.

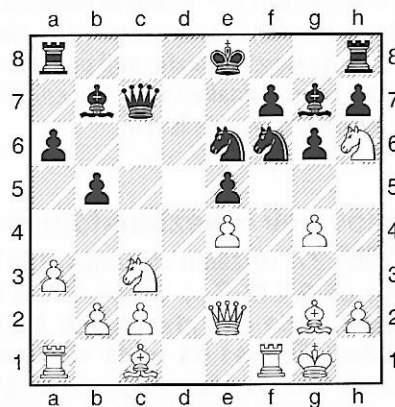
Nezhmetdinov, Rashid – Tal, Mikhail

[B84] 29th USSR ch Baku, 1961

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 ♘f6 5.♘c3
e6 6.♙e2 ♘bd7 [6...♘c6 7.0-0 ♙e7 8.♙e3 0-0 9.f4
♖c7 10.♘h1 ♙d7 11.♖e1 ♘xd4 12.♙xd4 ♙c6]
7.0-0 a6 8.f4 ♖c7 9.g4 b5 10.a3 [10.g5? b4
11.gxf6 bxc3] 10...♙b7 11.♙f3 ♘c5 12.♖e2 e5
[12...♘fd7] 13.♘f5 g6 [13...exf4 14.♙xf4 ♘fd7]
14.fxe5 dxe5

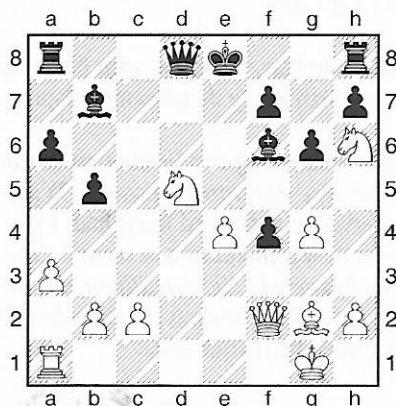

15.♘h6!? [15.♙g5 ♘fd7 16.♘e3 ♘e6 17.♘ed5]
15...♘e6 16.♙g2 ♙g7

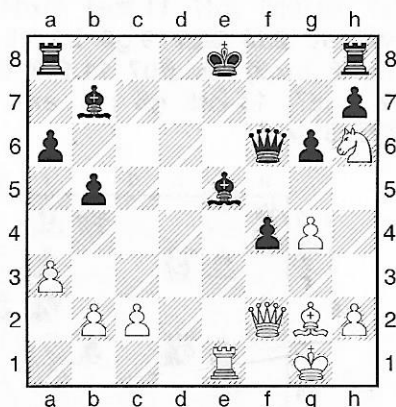

[16...♘f4 17.♙xf4 exf4 18.e5!] 17.♖xf6! ♙xf6
18.♘d5 ♖d8 [18...♙xd5 19.exd5 ♖c5+! (19...♘d4

20. ♖f2 ♕d6 21.g5 ♙e7 22. ♖xf7 0-0! 23. ♖xd6 ♜xf2 24. ♖xf2 ♜f8+ 25. ♖g3 ♖xc2 26. ♖b1 ♙xd6 27. ♙e4) 20. ♖h1 ♖d8 21. ♙g5 ♕d6 22. ♙xf6 ♖xf6 23. ♜f1 ♕d6 24.g5 ♖a7 25. ♜f6; 18... ♖c5+!] 19. ♖f2 ♖f4 [19... ♙xd5 20. exd5 ♖f4 21. ♙xf4 exf4 22. ♖xf4 ♖b6+ 23. ♖h1 0-0-0 24.c3! ♜he8 25.g5 ♙e7 26. ♖xf7] 20. ♙xf4 exf4

[20... ♙xd5] 21.e5! 21... ♙xe5? [21... ♙h4! 22. ♖d4 ♜f8 23. ♖d1 ♜c8!] 22. ♖e1 f6 23. ♖xf6+ ♖xf6

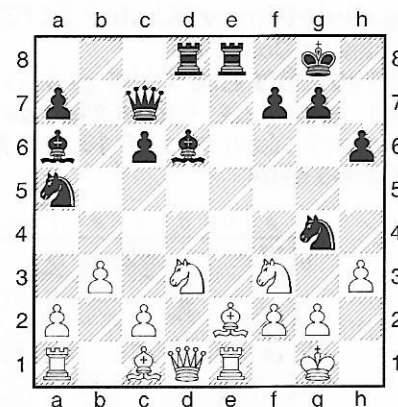
24. ♖d4! ♖f8 25. ♖xe5 ♖d8 [25... ♖d8 26. ♖e8+! ♖g7 27. ♖e7+] 26. ♖f5+ gxf5 27. ♖xh8+ ♖e7 28. ♖g7+ ♖e6 29. gxf5+ 1-0

Met het klimmen der jaren ging het er in toernooien moeizamer aan toe: fouten in tijdnood bijvoorbeeld. Maar desondanks kaapte Nezh nog menige schoonheidsprijs weg, want zijn stijl en rekenwerk stonden garant voor spektakel! Hier nog enkele juweeltjes uit de herfst van Nezh's leven:

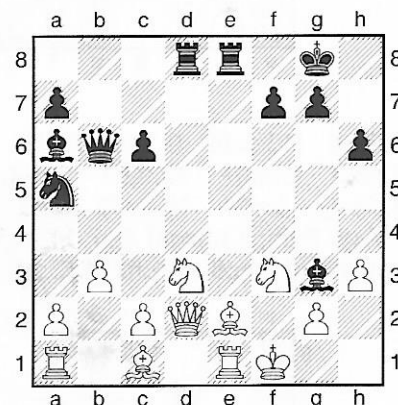
Belov, Lev – Nezhmetdinov, Rashid

[C59] 21th Russian ch Omsk, 1961

1.e4 e5 2. ♖f3 ♖c6 3. ♙c4 ♖f6 4. ♖g5 d5 5. exd5 ♖a5 6. ♙b5+ c6 7. dxc6 bxc6 8. ♙e2 h6 9. ♖f3 e4 10. ♖e5 ♖c7 11. d4 exd3 12. ♖xd3 ♙d6 13. ♖d2 [13.b3 0-0 14. ♙b2 ♖d5 15.h3 ♙f5 16.0-0 ♖ad8 17. ♖c3] 13... ♙a6 14. ♖f3 0-0 15.0-0 ♖ad8 16.b3 ♜fe8 17. ♖e1? [17. ♙b2] 17... ♖g4 18.h3

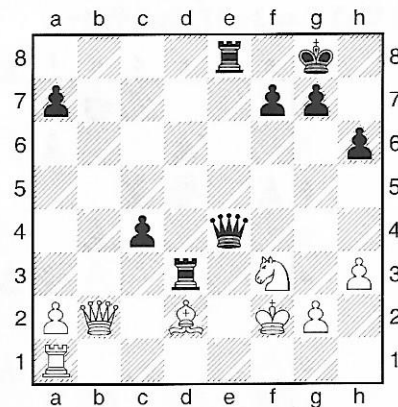

18... ♖xf2! 19. ♖xf2 [19. ♖xf2 ♙h2+] 19... ♖b6+ 20. ♖f1 ♙g3 21. ♖d2

Nezhmetdinov: het idee van deze combinatie is heel apart: ipv via de “zwakke” zwarte velden te gaan, gebeurt het over de “sterke” witte velden!

21... c5!! 22.c4 [22. ♙b2! c4 23. ♖c3 f6 24. ♖d4 cxd3 25. ♙xd3 ♖xe1+ 26. ♖xe1 ♙xe1] 22... ♙xe1 23. ♖xe1 [23. ♖fxe1 ♖f6+] 23... ♖xc4! 24. bxc4 ♙xc4 25. ♖f2 [25. ♖f1 ♖xe2 26. ♖xe2 ♖xd3 27. ♖xd3 ♙xd3+ 28. ♖xd3 ♖f6!] 25... ♙xd3 26. ♙xd3 c4+ 27. ♖g3 ♖xd3 28. ♖b2 [28. ♖f2 ♖f6 29. ♙b2 (29. ♖b1 ♖g6+ 30. ♖h2 ♖xf3) 29... ♖d6+ 30. ♙e5 ♖xe5+] 28... ♖g6+ 29. ♖f2 [29. ♖h2 ♖d6+ 30. ♖g1 (30. ♖h1 ♖d1+ 31. ♖g1 ♖ee1) 30... ♖xf3 31. gxf3 ♖g3+ 32. ♖f1 ♖e1#] 29... ♖e4 30. ♙d2

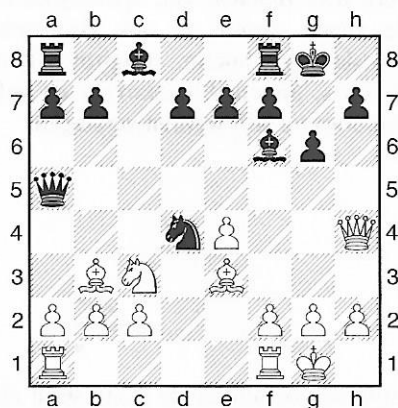

30... ♖xf3+! 31. gxf3 ♖h4+ 0-1

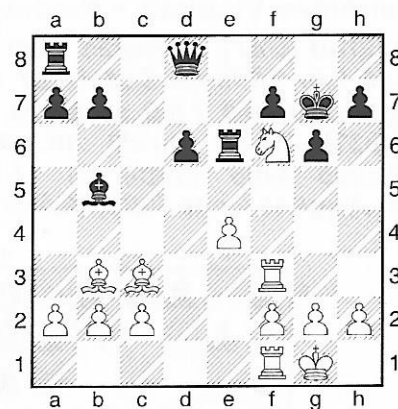

“The Master himself”, op de omslag van zijn boek met zijn beste partijen.

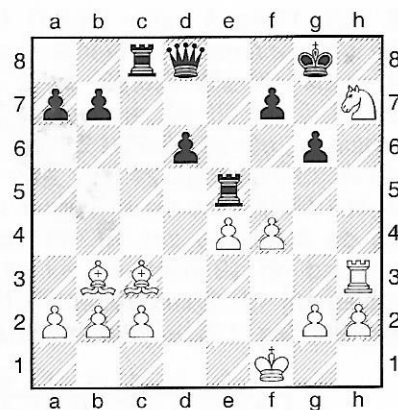
Nezhmetdinov, Rashid - Chernikov, Oleg [B35] Russian Tm ch Rostov na Don, 1962
 1.e4 c5 2.d3 d6 3.d4 cxd4 4.dxd4 g6 5.dxc3
 g7 6.e3 d6 7.c4 0-0 8.b3 d4 9.xg4
 dxd4 10.h4 [10.d1] 10...a5 11.0-0 f6

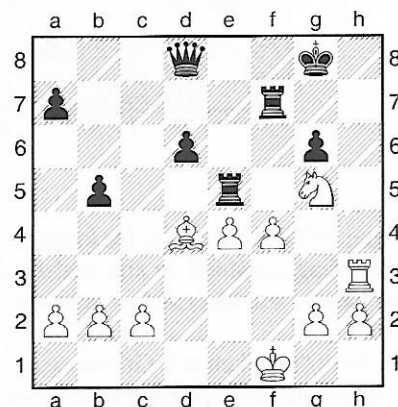
12.xf6! slechts twee stukken voor de dame, maar met sterke aanval over de zwarte velden [12.h6 g7 13.h4 (13.g5 xg5 14.xg5 xb3 15.axb3 xc3) 13...f6; 12.g3 xc3] 12...e2+! [12...xb3 13.axb3! xa1 14.xe7 a5 15.h6 d8 16.d5!] 13.dxe2 exf6 14.c3 e8 [14...d5! 15.dxd5 d8 16.d4 d5 17.exd5 g7 18.ae1 f5] 15.d5 g7 16.d4 e6 17.ad1 d6 [17...b5 18.c3 d8 19.b4! (19.dxf6? b4 20.dh5+ h6 21.xe6 bxc3 22.d5 a6) 19...a5! 20.xe6 fxe6 21.d3 b4 22.d4 e5 23.e3 d6] 18.d3 d7 19.f3 b5 20.c3 d8 21.dxf6!

21...e2? [21...c8! 22.xe6 xc3! 23.bxc3 xf1 24.dh5+ h6! 25.f7 g5] 22.dh7+! g8 [22...xh7 23.f7+ h6 24.d2+ g5 25.xe6 xf1 26.f5 h8 27.h4! e2 28.xg5+ h5 29.f3 xf3 30.gxf3] 23.h3 e5 [23...xf1? 24.d5 e5 25.dxf7; 23...h5? 24.xe6 fxe6 25.d6+ en dan 26.g4!] 24.f4! xf1 25.xf1 [25.d5!] 25...c8

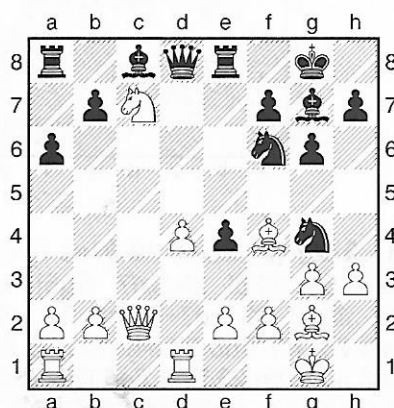
26.d4! b5 27.dg5 c7 [27...c4 28.xc4 bxc4 29.xe5 dxe5 30.h8+!; 27...f6 28.xf7+ g7 29.h7+ f8 30.e6+ e7 31.xg6+! xe6 32.f5+ en zwart verliest zowel de dame als de toren] 28.xf7+! xf7

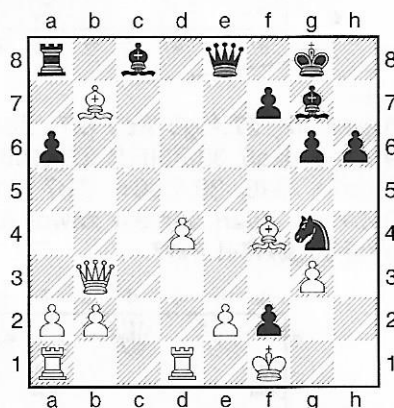
29.h8+! xh8 30.dxf7+ h7 31.dxd8 xe4 32.c6 fxf4+ 33.e2 1-0

Timofeev, Vladimir – Nezhmetdinov, Rashid [E67] Leningrad, 1969

1.d4 ♘f6 2.♗f3 d6 3.c4 ♘bd7 4.g3 g6 5.♙g2
♙g7 6.♗c3 0-0 7.0-0 e5 8.♖c2 c6 9.♗d1 ♗e8
10.h3?! [10.e4; 10.d5] 10...e4 11.♗h2 d5
12.cxd5 cxd5 13.♙f4 a6 14.♗g4?! [14.g4]
14...♗xg4 15.♗xd5 ♗df6! 16.♗c7

16...e3!! 17.hxg4 exf2+ 18.♙f1 ♗xg4 19.♗xe8!
[Wit was verstandig om niet 19.♗xa8 te spelen: na
19...♗xd4 20.♙f3 (20.e3 ♗d7! 21.♗xd4 ♗b5+
22.♗c4 ♗xe3 23.b3 en nu 23...♗a5! WH ipv
Pishkin 23...g5) 20...♗e3+! 21.♗xe3 ♗h3+ 22.♙xf2
♗xe3+ 23.♙e1 ♗g5 24.♗c7 ♗f2+ 25.♙xf2 ♗e3+
26.♙e1 ♗xf3 wint zwart; verder heeft zwart ook
nog de kolossale zet 19...g5!! bij de hand als
antwoord op 19.♗xa8 en wit zit meteen in de
problemen] 19...♗xe8 20.♗b3?! [Te optimistisch;
beter 20.♗e4 of 20.e4] 20...h6 21.♗xb7

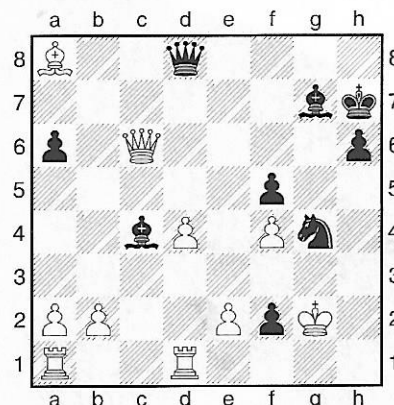
In juni 1974 overleed hij. De krant *Socialistisch Tatarstan* drukte zijn rouwbericht op de plaats waar altijd het schaakdiagram stond, in zijn wedstrijd tegen de lezers. De partij werd door Nezhmetdinov's leerlingen toch uitgespeeld: hun mentor zou niets anders gewenst hebben.

Het boek "Schaken met Grootmeesters" van Raymond Keene gebruikte een originele opzet: aan 15 grootmeesters werd gevraagd om twee partijen te analyseren: een eigen overwinning en een partij van een collega die een diepe indruk had achtergelaten. Tal koos voor een overwinning van Nezhmetdinov, op Tal zelf! Moskou 1957. Hij schreef o.a.: "Nezhmetdinov gaf mij een gevoelig lesje in het verschil tussen een diepzinnige en een oppervlakkige beoordeling van de stelling." Hij eindigde zijn analyse met een passend slot voor dit artikel:

"Kort nadat deze regels geschreven werden nam de schaakwereld met droevenis kennis van de dood van de grote schaakartiest Rashid Nezhmetdinov. Schaakspelers sterven, toernooien worden vergeten, maar in de werken die ze achterlaten leven de grote kunstenaars voort. Moge deze partij en de aantekeningen erbij mijn bescheiden eerbewijs zijn aan een voortreffelijk schaakspeler."

M. Tal, 20 juni 1974

21...g5!! 22.♗xa8 [22.♗d6 is niet sterker: ♗e3
23.♗xa8 ♗h2+ 24.♙g2 ♗xe2 25.♗f1 ♗xf1 26.♗xf1
♗h3+ 27.♙xh3 ♗xf1+ 28.♙g4 h5+! 29.♙xg5
♗c1+ 30.♙f4 ♗b1!; 22.♗c1 ♗b8 23.♗c6 ♗xc6!]
22...gxf4 23.gxf4 ♗e6! 24.♗b7 ♗c4 25.♗e4 ♗d8
26.♙g2 f5! 27.♗c6 [comp 27.♗f3! en wit redt
zich... 27...♗xd4 28.♗d2] 27...♙h7!

28.♙f3?? [een blunder; zowel na 28.♗f3 als
28.♙g3 moet zwart nog hard werken om het punt
binnen te halen] 28...f1♗+!! 29.♗xf1 ♗h4 0-1

Nezhmetdinov heeft nooit de titel van grootmeester gekregen, ondanks zijn indrukwekkende staat van dienst, met o.a. 5 maal kampioen van de Russische Republieken. Weinig kansen om FIDE normen te halen in die tijd waar de toernooien niet voor het opscheppen lagen, gekoppeld aan een restrictief uitnodigingsbeleid.

Maar het aantal scalpen die hij met zijn houthakkersstijl in de loop der jaren heeft veroverd liegt er niet om dat hier een begenadigd dienaar van Caïssa aan het werk was. Behalve Tal, Spassky en Polugajevski zoals we zagen, waren er ook Bronstein, Geller, Flohr, Boleslavsky, Suetin, Bagirov, Krogius, Kholmov, Mikenas, Savon, Shamkovich en vele anderen die in flamboyante stijl werden verslagen.

Een drieluik van Galin Satonin betreffende de titanenstrijd tussen Lev Polugajevski (links) en Rashid Nezhmetdinov (rechts)

HENK BRUIN WINT HET YPENBURG OPEN

Op 20 augustus werd de derde aflevering van het Ypenburg open rapidtoernooi gespeeld, een traditionele open lucht ontmoeting die deze keer vanwege het slechte weer binnenshuis werd afgewerkt. De gedoodverfde winnaar IM Quist had autopech en strandde op de A4 ergens ter hoogte van Overschie.

Op de foto ziet u hoe IM Wirschell, combinatorisch genie Henk Ochtman en de verlekkerd toekijkende prof. Fokkink (VU Amsterdam) de laatste partij van de dag gadeslaan tussen dr. Fokkink en tenniskampioen Van der Meer. Let op de her en der verspreide bierglazen.

Het toernooi werd gewonnen door voormalig hoofdklasser prof. H. Bruin, die speciaal voor dit toernooi uit Surrey (Engeland) was overgevlogen. Hij stond slechts 2 punten af. Rapidkampioen en snelschaakmonster M. de Jong uit Krimpen aan de Lek was als een kanonskogel vertrokken met 4 uit 4, maar schakelde over op Belgische tripels, kreeg een kanonskegel en scoorde niet meer dan 6½ uit 14. IM Wirschell wordt roestig en eindigde net buiten de prijzen. Oud winnaars Brandenburg en Ochtman kwamen er in deze derde aflevering niet aan te pas.

De volledige deelnemerslijst was:

Erik Brandenburg
Henk Bruin
Robbert Fokkink
Wan Fokkink

Jeroen van der Meer
Henk Ochtman
Ronald Ruytenberg
Taco Wirschell

Vrijdag	1 september 2006	Start Wintercompetitie
Vrijdag	15 september 2006	Meerkamp Ronde 1
Vrijdag	22 september 2006	1e Ronde Beker
Zaterdag	23 september 2006	RSC 't Pionneke 1 - Overschie 1
Vrijdag	29 september 2006	Meerkamp Ronde 2
Vrijdag	6 oktober 2006	RSR Ivoren Toren 5 - Overschie 3
Vrijdag	13 oktober 2006	Meerkamp Ronde 3
Zaterdag	14 oktober 2006	Overschie 1 - De Pion 1
Maandag	16 oktober 2006	de Willige Dame 1 - Overschie 2
Vrijdag	20 oktober 2006	inhaalavond
Vrijdag	27 oktober 2006	Meerkamp Ronde 4
Vrijdag	3 november 2006	Overschie 3 - Charlois Europoort 4
Vrijdag	10 november 2006	inhaalavond
Zaterdag	11 november 2006	Venlo 1 - Overschie 1
Vrijdag	17 november 2006	Overschie 2 - Sliedrecht 1
Vrijdag	24 november 2006	Spijkenisse 3 - Overschie 3
Vrijdag	24 november 2006	Meerkamp Ronde 5
Vrijdag	1 december 2006	inhaalavond
Zaterdag	2 december 2006	Toernooi S.G. Overschie
Vrijdag	8 december 2006	2e Ronde Beker
Vrijdag	15 december 2006	Spijkenisse 2 - Overschie 2
Zaterdag	16 december 2006	Overschie 1 - SMB 2
Vrijdag	22 december 2006	3-Torens 2 - Overschie 3
Vrijdag	22 december 2006	Laatste dag 1e Cyclus Meerkamp
Vrijdag	29 december 2006	snelschaken
Vrijdag	5 januari 2007	Meerkamp Ronde 1 (2e cyclus)
Vrijdag	12 januari 2007	Kwart finale beker
Vrijdag	19 januari 2007	Overschie 2 - Groennoord 1
Vrijdag	26 januari 2007	Meerkamp Ronde 2
Vrijdag	2 februari 2007	Overschie 3 - de Willige Dame 2
Zaterdag	3 februari 2007	HSC Helmond 1 - Overschie 1
Vrijdag	9 februari 2007	Meerkamp Ronde 3
Vrijdag	16 februari 2007	Overschie 2 - RSR Ivoren Toren 3
Vrijdag	23 februari 2007	Meerkamp Ronde 4
Dinsdag	27 februari 2007	Hendrik Ido ambacht 2 - Overschie 3
Zaterdag	3 maart 2007	Overschie 1 - Krimpen a/d IJssel 1
Vrijdag	9 maart 2007	Meerkamp Ronde 5
Woensdag	14 maart 2007	SO Rotterdam 3 - Overschie 2
Vrijdag	16 maart 2007	halve finale beker
Vrijdag	23 maart 2007	Overschie 3 - Eeuwig Schaak 1
Zaterdag	24 maart 2007	Overschie 1 - Vianen/DVP 1
Vrijdag	30 maart 2007	Meerkamp Ronde 6
Woensdag	4 april 2007	Overschie 2 - Shah Mata 1
Vrijdag	6 april 2007	inhaalavond
Vrijdag	13 april 2007	Meerkamp Ronde 7
Vrijdag	20 april 2007	inhaalavond
Zaterdag	21 april 2007	Zeist 1 - Overschie 1
Vrijdag	27 april 2007	inhaalavond
Vrijdag	4 mei 2007	finale beker
Vrijdag	11 mei 2007	Algemene Vergadering
Zaterdag	12 mei 2007	Overschie 1 - HMC Calder 2
Vrijdag	18 mei 2007	Start Zomercompetitie
Vrijdag	25 mei 2007	Finale Meerkampen
Vrijdag	1 juni 2007	Finale Meerkampen
Vrijdag	8 juni 2007	Finale Meerkampen
Vrijdag	31 augustus 2007	Laatste avond zomercompetitie
Vrijdag	7 september 2007	Start Wintercompetitie

Overschie Schaakt

Iedenlijst per 4 oktober 2006

Adresnaam	Postadres	Postcode	Plaats	Telefoon	KNSB	B/J	e-mail adres
						1)	
Araque - Gonzalez, J.	Rembrandtstraat 166	3035 LT	Rotterdam	010-4673641	7432931		
Baboeram, Avinaash	Ziedewijstraat 27	3042 HV	Rotterdam	010-2624985	8265279	J	
Bender, Thomas	Baanweg 21	3042 AB	Rotterdam	010-4153906	8063759	J	
Bender, Wouter	Baanweg 21	3042 AB	Rotterdam	010-4153906	7971216	J	wouter_bender@hotmail.com
Bergh, F.F. van den	Chopinstraat 185	2901 EE	Capelle a/d IJssel	010-2021169	6206838		lmontana@wxs.nl
Berkers, John	van Adrichemweg 407	3042 RS	Rotterdam	010-4620421	8091798		jhbarkers@wanadoo.nl
Blok, Karel	Schielaan 36 A	3043 HC	Rotterdam	010-2450717		J	
Boonstra, Frank	Sch. v. Groenewegenstraat 56b	3043 EC	Rotterdam	010-4371258	8269525	J	
Brandenburg, Erik	Boerhaavelaan 60 a	3112 LK	Schiedam	010-4260548	6491617		erikb@kabelfoon.nl
Brunings, M.K.	West-Sidelinge 242 B	3042 CW	Rotterdam	06-53393422		B	b.bent@chello.nl
Degeling, M.	Joliotplaats 388	3069 TL	Rotterdam	010-2867204	6061297		m.degeling@hetnet.nl
Doomheim, J.L.	Beeningerstraat 32 A	3042 TL	Rotterdam	06-51966373	6726489		jld@worldonline.nl
Duin, R.M.	Rotterdamse Rijkweg 64	3043 BM	Rotterdam	010-4621733			r.m.duin@planet.nl
Essanoussi, Achraf	Lemkenstraat 124	3042 PK	Rotterdam	06-26736906		J	
Essanoussi, Ibtissame	Lemkenstraat 124	3042 PK	Rotterdam	06-26736906		J	
Everwijn, A.	Abr. Kuyperlaan 16 A	3038 PK	Rotterdam	010-4672582	6066544		a.everwijn@planet.nl
Feelders, C.W.	Hopklaver 29	3344 BB	Hendrik Ido Ambacht	078-6127000	6193495		cor-ellen@planet.nl
Fokkink, R.J.	Scholekstersingel 14	2496 MP	Den Haag	015-3614894	7075519		robber@ureach.com
Gids, W.F. de	Kievthof 3	2636 EL	Schippluiden	015-3808846	6063112		w.degids@bouw.tno.nl
Hajenius, W.D.	Consciencelaan 8	B-3191	Hever, België	+3215615282	7406608		willem.hajenius@ping.be
Herik, H.J. van den	Sint Jacobstraat 6	6211 LB	Maastricht	06-53840118		B	
Heusdens, R.W.	Mariastraat 33	3117 NG	Schiedam	010-4730479		B	rwheus@kabelfoon.nl
Hoogendijk, Thomas	Prins Mauritsingel 101 B	3043 PE	Rotterdam	010-4159550		J	
Jong, M.M. de	Beltmolen 34	2906 SC	Capelle a/d IJssel	010-4424789	6897825		maupert1@kpnplanet.nl
Jorem, T.	Sidelingeplein 176	3043 GV	Rotterdam	010-4156714	6232567		tjorem@planet.nl
Joziasse, Youri	Parallelstraat 12 A	3043 GN	Rotterdam	06-40091464		J	
Kempens, A. van	Gordelweg 226-G	3039 GB	Rotterdam	010-4623688	7023874		hwvankempens@planet.nl
Kleinbekman, H	Landingsbaan 132	2496 LX	Den Haag	06-51820348			
Kleinjan, P.W.	Librijesteeg 183	3011 HN	Rotterdam	010-4520025	7242345		pim.klein@hccnet.nl
Kloek, R.J.	Riouwstraat 101 B	2585 GZ	Den Haag	070-3504633	6004812		kloekso@xs4all.nl
Koenen, J. C.	Hoekersingel 48	3028 XM	Rotterdam	010-2621893	7971315		f2hkoenen25@hetnet.nl
Krop, H.A.	Wessel Ickenstraat 10	1066 GZ	Amsterdam	020-6692960	6004922		krop@fwb.eur.nl
Lennepe, C. van	Ottolandpad 2	3042 VW	Rotterdam	06-26700252			
Looijmans, Karel	112-3 Yamashita-cho, Naka-ku	Yokohama-city	Kanagawa 231.0023, Japan		6612485		karel_looijmans@yahoo.com
Meer, Jeroen van der	Burg. Baumannlaan 42	3043 AM	Rotterdam	06-50946899	7433063		hupavs@hotmail.com
Meerman, L.Th.V.	Schansweg 43	3042 HT	Rotterdam	010-4153315	7420765		leomeerm@wxs.nl
Meyer, Yoram	Oudedijkse Schiekade 78	3043 LC	Rotterdam	06-54775737	8060602		yoram@vascoa-adventures.nl
Ochtman, Henk W.	Moddermanstraat 46	3053 TL	Rotterdam	010-4228053	6948337		ochtmanh@xs4all.nl
Oldenbarneveld, Ricardo	Burg. Bosstraat 8B	3043 TB	Rotterdam	010-2624855	8298103	J	
Pijbes, Rick	Professor Bolklaan 9	3043 BB	Rotterdam	010-4153331	8244082	J	
Pobuda, Alex	Rotterdamse Rijkweg 89	3043 BJ	Rotterdam	010-2450840		B	
Roedolf, A.P.	Schansweg 25	3042 HS	Rotterdam	010-4376108		B	
Ruytenberg, R.	Nootdorpse Landingslaan 136	2496 LX	Den Haag	015-2851006	6165731		ronald.ruytenberg@planet.nl
Segers, A.J.	Bourgondischelaan 36	2411 KJ	Bodegraven	0172-651076	6894140		albert.segers@freeler.nl
Sies, Fabian	Schielaan 50 B	3043 HD	Rotterdam	010-4154062	8243686	J	
Smit, D.	Prinsendijk 93	3079 TE	Rotterdam	010-4327457	7155467		daansmit73@hotmail.com
Smit, J.	Platostraat 98	3076 BP	Rotterdam	010-4209680	7218552		han-smit@zonnet.nl
Stada, Jesse	Zestienhovensekade 31	3043 KH	Rotterdam	010-4379532	8275058	J	
Steenis, J.P. van	Soderblomplaats 444	3069 SM	Rotterdam	010-4218474	6123579		
Straaten-Stikkelorum, R.A.	Graswinckelstraat 73	3043 SG	Rotterdam	010-4373214			
Tillo, Bart van	Neel Gijsenstraat 38	3043 ME	Rotterdam	010-4427005	8276609	J	
Tromp Meesters, Sjaak	Schielaan 4	3043 HB	Rotterdam	010-4154518	8298433	J	
Verhoeven, Arthur	Burg. Wijnaendtslaan 58	3042 CC	Rotterdam	010-4157744	7885658	J	
Verweij, Jordy	Schipholstraat 7	3045 XA	Rotterdam	06-27571014		J	
Vingerling, Pien	Schielaan 7	3043 HA	Rotterdam	010-2620852		J	
Vingerling, Sjors	Schielaan 7	3043 HA	Rotterdam	010-2620852	8283539	J	
Wilt, Mark de	Neel Gijsenstraat 73	3043 MC	Rotterdam	010-4378026	8244060	J	rdewilt@xs4all.nl
Wilt, Rob de	Neel Gijsenstraat 73	3043 MC	Rotterdam	010-4378026	8170305		rdewilt@xs4all.nl
Zeeuw, C.I. de	Overschie Dorpsstraat 21	3043CN	Rotterdam	010-4147565	8259031		c.dezeuw@erasmusmc.nl
Zeeuw, S.I. de	Postelstraat 43	5211 BW	Den Bosch	06-45010668	7969269		c.dezeuw@erasmusmc.nl